

משפט חוקתי, ד"ר נטלי דודזון; 2018-19

(Constitutional Law)

מרצה – ד"ר נטלי דודזון

חדר 438 (בבניין מינקוף)

דוא"ל: Davidson@tauex.tau.ac.il

שעת קבלה, בתיאום מראש: יום ב' בשעה 10:15

מתרגלות – עו"ד אלאא חאג' יחיא וגב' נטע משלי.

דוא"ל: Alaahajyahia@mail.tau.ac.il

netamishly@mail.tau.ac.il

מועדי הקורס: סמסטר א'. יום ראשון (12:15-13:45), יום רביעי (8:15-9:45).

תיאור הקורס: באמצעות יצירת המבנה השלטוני וההגנה על זכויות האדם מסדיר המשפט החוקתי את מבנה המשטר והיחסים בין המדינה ליחיד. בחלקו הראשון של הקורס נלמד על פיתוח המערכת החוקתית הישראלית ועל מוסדות השלטון השונים והיחסים ביניהם. החלק השני יוקדש לסוגיית ההגנה על זכויות אדם באמצעות המשפט החוקתי. לאורך הקורס נבחן סוגיות אלו לאור השוואות עם משטרים אחרים, דמוקרטים ולא דמוקרטים. נדון במתחים שונים המאפיינים את המשפט החוקתי בישראל כמו בדמוקרטיה רבות, ביניהם המתח בין דמוקרטיה פורמלית לדמוקרטיה חוקתית. כמו כן, נעסוק ביחס שבין הדמוקרטיה לבין האופי האתני של המדינה.

דרישות: השתתפות בקורס דורשת קריאת החומר, נוכחות בשיעורים ועמידה במבדקים, העבודה והבחינה הסופית.

מרכיבי הצייון: מבדקים בכיתה - 5%, 2 עבודות בכתב - 15% ובחינה סופית (עם ספרים) - 80%.

הערה: יתכנו שינויים ותוספות ברשימת הקריאה במהלך הסמסטר.

מבוא: משפט חוקתי ודמוקרטיה

- ע"א 6821/93 **בנק המזרחי המאוחד בע"מ נ' מגדל כפר שיתופי**, פ"ד מט (4) 221, 352-355 (ברק פסקאות 1-4), 397-399 (ברק פסקה 47), 422-425 (ברק פסקה 80), 447-448 (ברק פסקה 109) (להלן: "פס"ד חוק גל"). [12]

חלק א': רשויות השלטון בישראל והיחסים ביניהן: הפרדה והתערבות

א. הסמכות המכוננת וחוקי היסוד

- United Nations Resolution 181 (II)
תוכנית החלוקה, חלק I, A ס' 3, B ס' 1,4,5,6,9,10, C (על C לעבור בלבד).
ההכרזה על הקמת מדינת ישראל.
- חוקי היסוד של ישראל (לעבור בלבד): חוק יסוד: הכנסת, חוק יסוד: הממשלה, חוק יסוד: מקרקעי ישראל, חוק יסוד: משק המדינה, חוק יסוד: נשיא המדינה, חוק יסוד: הצבא, חוק יסוד: ירושלים בירת ישראל, חוק יסוד: השפיטה, חוק יסוד: מבקר המדינה, חוק יסוד: חופש העיסוק, חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו, חוק יסוד: משאל עם, חוק יסוד: ישראל – מדינת הלאום של העם היהודי.
- פס"ד חוק גל, חובה: 359-383 (ברק, פסקאות 10-31) רשות: 390-402 (ברק, פסקאות 40-51). [24]
- בג"ץ 4908/10 ח"כ רוני בר-און נ' כנסת ישראל, פ"ד סד (3)275, פסק הדין של הנשיאה בייניש: פסקאות 10-14. [3]
קריאת רשות:

- פקודת המעבר לאסיפה המכוננת, התש"ט-1949
- חוק המעבר, תש"ט-1949
- חוק המעבר לכנסת השניה, התשי"א-1951
- בג"צ 10/48 זיו נ' גוברניק, פ"ד א 85

ב. הרשות השופטת – בתי המשפט, בית המשפט העליון: מבוא לביקורת שיפוטית ומעמד חוקי

היסוד

1. הביקורת השיפוטית לפני 1992

- בג"ץ 73/53 קול העם בע"מ נ' שר הפנים, פ"ד ז 871, 873-897. [24]
- בג"ץ 98/69 ברגמן נ' שר האוצר, פ"ד כג (1) 693. [6]

קריאת רשות:

- בג"צ 1/49 בז'רנו נ' שר המשטרה, פ"ד ב 80
- בג"צ 262/62 פרץ נ' כפר שמריהו, פ"ד טז 2101
- ע"א 450/70 רוגוזינסקי נ' מדינת ישראל, פ"ד כו (1) 129
- בג"צ 142/89 תנועת לאו"ר נ' יו"ר הכנסת, פ"ד מד (3) 529
- בג"צ 910/86 רסלר נ' שר הבטחון, פ"ד מב (2) 441

2. הביקורת השיפוטית אחרי 1992

- חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו
- פס"ד חוק גל, שמגר עמ' 259-260 (פסקה 9) (סדר הבדיקה החוקתית), 319-327 (פסקאות 64-67) (סיכום המבחנים החוקתיים), 335-340 (פסקאות 74-79), 342-349 (פסקאות 81-87)(הבחינה החוקתית לפי פסקת ההגבלה), ברק עמ' 433-437 (פסקאות 90-95) מומלץ לקרוא גם את העובדות בראשית פסה"ד של שמגר. [45]
- בג"ץ 212/03 חירות נ' יו"ר וועדת הבחירות המרכזית, פ"ד נז (1) 750, פסקאות 1-5 [סמכות יו"ר וועדת הבחירות לפסול תשדיר בחירות שנעשה בו שימוש בוטה בדגל ובהמנון]. [3]
- ע"ב 92/03 מופז נ' יו"ר ועדת הבחירות המרכזית, פ"ד נז(3) 793, פסק הדין של הש' מצא- פסקאות: 2-17 (פסקאות 10-14 – לעבור בלבד). [12]
- בג"ץ 1368/94 פורת נ' ממשלת ישראל, פ"ד נז(5) 913. [2]
- בג"ץ 4908/10 ח"כ רוני בר-און נ' כנסת ישראל, פ"ד סד (3) 275, פסק הדין של הנשיאה בייניש – פסקאות: 31-36. [3]
- בג"ץ 8260/16 המרכז האקדמי למשפט ולעסקים נ' כנסת ישראל (ניתן ביום 6.9.2017), פסק דינו של רונישטיין. [32]

קריאת רשות:

- יהודית קרפ, "חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו – ביוגרפיה של מאבקי כוח", משפט וממשל א (תשנ"ג) 323.
- בג"צ 1715/97 לשכת מנהלי ההשקעות בישראל נ' שר האוצר, פ"ד נא(4) 367
- בג"צ 6055/95 צמח נ' שר הביטחון, פ"ד נג(5) 241
- דנ"פ 2316/95 גנימאת נ' מדינת ישראל, פ"ד מט(4) 589
- בג"צ 4676/94 מישראל בע"מ נ' כנסת ישראל, פ"ד נ(5) 15
- בג"צ 4885/03 ארגון מגדלי העופות בישראל נ' ממשלת ישראל, פ"ד נט(2) 14
- בג"צ 10042/16 קווינסקי צחי ואחרים נגד כנסת ישראל ואחרים (ניתן ב-19 במרץ 2017)
- בג"ץ 5744/16 ח"כ ד"ר יוסף ג'בארין נ' הכנסת (ניתן ביום 27.5.2018)

1. הבחירות לכנסת

(א) כללי

- חוק יסוד: הכנסת
- חוק הבחירות לכנסת (נוסח משולב), התשכ"ח - 1969, סע' 6, 81-82
- בג"ץ 98/69 ברגמן נ' שר האוצר, פ"ד כג 693. [6]

קריאת רשות:

- בג"צ 3166/14 גוטמן נ' היועמ"ש

(ב) השתתפות רשימות בבחירות לכנסת - וסוגית ישראל כ"מדינה יהודית ודמוקרטית"

- חוק יסוד: הכנסת סעיף 7א
- תיקון מס' 46 לחוק יסוד הכנסת
- חוק הבחירות לכנסת (נוסח משולב), התשכ"ח - 1969, סע' 63-64
- חוק המפלגות, התשנ"ב-1992, סעיף 5
- ע"ב 1/65 ירדור נ' יו"ר ועדת הבחירות לכנסת השישית, פ"ד יט (3) 365, כהן: פסקאות 1-17, אגרנט: עמודים 384-388, זוסמן: עמודים 389-390. [22]
- ע"ב 1/88 ניימן נ' יו"ר ועדת הבחירות לכנסת השתיים-עשרה, פ"ד מב (4) 177. שמגר פסקאות 1-12. [12]
- א"ב 11280/02 ועדת הבחירות המרכזית נ' אחמד טיבי ועזמי בשארה, פ"ד נז (4) 1, ברק פסקאות 11-15. [2]
- חוק-יסוד: ישראל – מדינת הלאום של העם היהודי. [5]
- הצעת חוק-יסוד: מדינת כל אזרחיה. [3]

קריאת רשות:

- ע"ב 2/84 ניימן נ' יו"ר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת האחת-עשרה, פ"ד לט (2) 225
- "ב 2/88 בן שלום נ' ועדת הבחירות המרכזית, פ"ד מג (4) 221
- רע"א 7793,7504/95 יאסין נ' רשם המפלגות, פ"ד נ (2) 45
- עב 561/09 בל"ד נ' ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה 18
- א"ב 1095/15 ועדת הבחירות המרכזית נ' חנין זועבי
- עתירה בג"ץ 4552/18 ח"כ ד"ר ג'מאל זחאלקה נ' יו"ר הכנסת
- סמי סמוחה, "דמוקרטיה אתנית: ישראל כאב-טיפוס", ציונות - פולמוס בן זמננו (תשנז) 277-311

2. מעמדם של חברי הכנסת

- חוק יסוד הכנסת סעיפים 6א, 15-16, 17, 40, 42, 42א, 42ב
- חוק יסוד הממשלה סעיפים 6 ו-25ג
- חוק הכנסת סעיפים 59-62
- חוק מימון מפלגות סעיף 13
- חוק חסינות חברי הכנסת, זכויותיהם וחובותיהם, תשי"א-1951 סעיפים 6-1, 13ד
- אתיקה של חברי הכנסת, כללי האתיקה והחלטות עקרוניות של ועדת האתיקה, ס' 1א

קריאת רשות:

- בג"צ 1843/93 פנחסי נ' כנסת ישראל, פ"ד מח(4) 492
- בג"צ 5151/95 כהן נ' היועץ המשפטי, מט(5) 245
- בג"צ 11298/03 התנועה לאיכות השלטון נ' ועדת הכנסת, פ"ד נט(5) 865
- בג"צ 11225/03 בשארה נ' היועץ המשפטי לממשלה (ניתן ביום 1.2.06)
- בג"ץ 5744/16 ח"כ ד"ר יוסף ג'בארין נ' הכנסת (ניתן ביום 27.5.2018)

ד. הרשות המבצעת: הממשלה

- חוק יסוד: הממשלה
- חוק המעבר, תש"ט-1949, ס' 11(ז)
- בג"ץ 5261/04 פוקס נ' ראש הממשלה, נט (2) 446, פסק הדין של הנשיא ברק- פסקאות: 1-5, 15-31. [13]

קריאת רשות:

- בג"ץ 3094/93 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ממשלת ישראל, פ"ד מז (5) 404
- בג"ץ 3095/15 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ראש ממשלת ישראל(13.8.2015)
- בג"ץ 3132/15 מפלגת יש עתיד נ' ראש הממשלה (13.04.2016)

ה. נשיא המדינה

- חוק יסוד: נשיא המדינה.
- חוק המרשם הפלילי ותקנת השבים, תשמ"א-1981, ס' 16, 20

קריאת רשות:

- בג"צ 426/86 ברזילי נ' ממשלת ישראל, פ"ד מ (3) 505
- בג"צ 706/94 שפרה רונן נ' פרופ' אמנון רובינשטיין ואחרים, פ"ד נג (5) 389
- בג"ץ 7523/11 אלמגור נ' ראש הממשלה
- דנג"ץ 219/09 שר המשפטים נ' זוהר (29.11.2010)
- בג"צ 6230/95 ד"ר אחמד טיבי נ' ממשלת ישראל
- בג"צ 6163/92 אייזנברג נ' שר הבינוי והשיכון, פ"ד מז (2) 229
- בג"צ 4668/01, שריד נ' ראש הממשלה, פ"ד נו (2) 265

חלק ב' : ההגנה על זכויות האדם במשפט החוקתי

א. כבוד האדם

1. כבוד האדם כזכות מסגרת ומבוא לחוק היסוד

- חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו
- א' ברק, "זכויות אדם מוגנות: ההיקף וההגבלות", משפט וממשל א' 253 (תשנ"ג), עמודים 259-261 (כל השאר מומלץ). [3]
- ר' בן-ישראל "השלכות חוקי היסוד על חקיקת העבודה", שנתון משפט העבודה ד' 29 (תשנ"ד), עמודים 30-33 (כל השאר מומלץ). [4]

2. מתן תוכן קונקרטי לכבוד האדם: כיבוד המת, שטח מחיה לאסירים

- ע"א 294/91 חברה קדישא גחש"א "קהילת ירושלים" נ' קסטנבאום, פ"ד מו (2) 469, פסק הדין של השופט אלון- פסקאות: 29-הסוף; פסק הדין של השופט ברק- 1-29. [13]
- בג"ץ 1892/14 האגודה לזכויות האזרח נ' השר לבטחון פנים (ניתן ביום 13.6.2017), פסק הדין של המשנה לנשיאה רובינשטיין פסקאות א-כב, לג-לז, מז-נג, סח-סט, פו, קג, קיא- קיט, קכח. [24]

קריאת רשות:

- בג"ץ 4466/16 עליאן נ' מפקד כוחות צה"ל בגדה המערבית (14.12.2017)
- דנג"ץ 4191/97 רקנט נ' בית הדין הארצי לעבודה, פ"ד נד(5) 330, 362 (2000)

ב. זכות לשלמות הגוף, איסור עינויים, או יחס אכזרי או לא אנושי

- חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו, סעיפים 2 ו-4
- חוק העונשין, תשל"ז-1977 ס' 277
- בג"ץ 5100/94 הוועד הציבורי נ' עינויים נ' ממשלת ישראל, פ"ד נג (4) 817, פסק הדין של השופט ברק- פסקאות: 1-13; 21-32; 39-40. [12]

קריאת רשות:

- בג"ץ 5100/94 הוועד הציבורי נגד עינויים בישראל נ' ממשלת ישראל (החלטה בנושא בזיון בית משפט), פורסמה בנבו, 6.7.09
- בג"ץ 5553/09 הוועד הציבורי נגד עינויים בישראל נ' שרות בתי הסוהר
- בג"ץ 5722/12 אסעד אבו גוש נ' היועץ המשפטי לממשלה (12.12.2017)
- בג"ץ 5304/15 ההסתדרות הרפואית בישראל נ' כנסת ישראל (11.9.2016)

ג. הזכות לחירות

- חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו, סעיף 5
- בג"ץ 2605/05 המרכז האקדמי למשפט ועסקים (ע"ר) 58-026630-2 נ' שר האוצר, פ"ד סג (2) 545, פסק הדין של הנשיאה בייניש- פסקאות: הפתיחה לפסק הדין, פסקאות 1-3, 10-13, 16-39, 44-56, 64-65, 69. [38]

קריאת רשות:

- דנ"פ 7048/97 פלונים נ' שר הביטחון, פ"ד נד(1) 721 (2002).
- ע"פ 6659/06 פלוני נ' מדינת ישראל (2007)
- בג"ץ 8823/07 פלוני נ' מדינת ישראל, פ"ד סג(3) 500 (2010)
- בג"ץ 7146/12 אדם נ' הכנסת (פורסם בנבו, 16.9.2013)
- בג"ץ 7385/13 איתן נ' ממשלת ישראל (פורסם בנבו, 22.9.2014)
- בג"ץ 8665/14 דסטה נ' הכנסת (פורסם בנבו, 11.8.2015)

1. חקיקת שוויון ושוויון כללי

- דבר מלך המועצה על ארץ ישראל 1922-1947 ס' 17(1)(א)
- הכרזת העצמאות
- חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו
- חוק יסוד: הכנסת, סעיף 4
- חוק שיווי זכויות האישה, התשי"א - 1951
- חוק שוויון הזדמנויות בעבודה, התשמ"ח - 1988
- חוק איסור הפליה במוצרים, בשירותים ובכניסה למקומות בידור ולמקומות ציבוריים, התשס"א – 2000
- חוק יסודות התקציב, תשמ"ה-1985, ס' 3א
- חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, התשנ"ח - 1998
- חוק זכויות התלמיד, התשס"ה – 2004 ס' 5
- חוק זכויות החולה, תשנ"ו-1996 ס' 4
- בג"ץ 1213/10 ניר נ' יו"ר הכנסת (פורסם בנבו, 23.2.2012), הפסקאות הבאות: השופטת בייניש 1-6, 10-29; השופט ג'ובראן 21-39, 50-57. [44]

קריאת רשות:

- בג"צ 4124/00 יקותיאל ז"ל נ' השר לענייני דתות (14.06.2010)
- בג"ץ 3267/97 רובינשטיין נ' שר הביטחון, פ"ד נב(5) 481 (1998)
- בג"ץ 6427/02 התנועה לאיכות השלטון בישראל נ' הכנסת פ"ד סא (1) 619
- בג"ץ רסלר נ' כנסת ישראל, פ"ד סה(3) 1 (2012)
- בג"ץ 1877/14 התנועה למען איכות השלטון נ' הכנסת (12.09.2017)
- בג"ץ 53/96 תשלובת ח. אלוני פ"ד נב (2) 1 (1998)
- רע"א 8821/09 פרז'אנסקי נ' חברת לילה טוב הפקות בע"מ (פורסם בנבו, 16.11.2011)

2. מין/מגדר

- חוק שיווי זכויות האישה, התשי"א – 1951
- חוק שירות המדינה (מינויים), תשי"ט-1959, סעיף 15א
- חוק החברות הממשלתיות, תשל"ה-1975, סעיף 18א
- חוק שכר שווה לעובדת ולעובד, תשנ"ו-1996, סעיף 2
- חוק גיל פרישה, התשס"ג-2004

- בג"ץ 4541/94 מילר נ' שר הבטחון, פ"ד מט (4) 94, מבוא פסקאות 12-17; 19-23 לפסה"ד של השופט מצא, פסה"ד של השופט קדמי; פסה"ד של השופט דורנר, פסה"ד של השופט שטרסברג-כהן. [31]

קריאת רשות:

- בג"ץ 953/87 פורז נ' ראש עיריית תל-אביב-יפו, פ"ד מב(2) 309
- בג"ץ 104/87 נבו נ' בית הדין הארצי לעבודה, פ"ד מד(4) 749
- בג"ץ 453/94 שדולת הנשים בישראל נ' ממשלת ישראל, פ"ד מח (5) 501.
- בג"ץ 2671/98 שדולת הנשים בישראל נ' שר העבודה והרווחה, פ"ד נב(3) 630
- דנג"ץ 4128/00 מנכ"ל משרד ראש הממשלה נ' הופמן, פ"ד מז(3) 289 (2003)
- ת"ק 33424-02-12 דוידיאן מיכאלי נ' קדישא, בית משפט לתביעות קטנות בבאר שבע (15.06.2012)
- ת"צ 23955-08-12 קולך נ' רדיו קול ברמה (בית המשפט המחוזי ירושלים) (09.09.2014)
- רע"א 6897/14 רדיו קול ברמה בע"מ נ' קולך - פורום נשים דתיות.
- בג"ץ 746/07 רגן נ' משרד התחבורה (5.1.11)
- ת"א 14588-03-16 רבינוביץ נ' אל-על נתיבי אויר לישראל בע"מ (בית משפט השלום ירושלים) (21.06.2017)
- ת"א 41269-02-13 פיליפ ואח' נ' אבוטבול ואח' (בית משפט השלום בית שמש) (2015)

3. נטיה מינית

- עע"ם 343/09 הבית הפתוח בירושלים לגאווה וסובלנות נ' עיריית ירושלים, פ"ד סד (2) 1 (נבו, 14.09.10) (סעיפים 1, 5, 87-49 לפסק דינו של השופט עמית, ופסק הדין של השופטת חיות). [29]

קריאת רשות:

- בג"ץ 721/94 אל על נ' דנילוביץ, פ"ד מח (5) 749, פסה"ד של השופט ברק – פסקאות: 1-24; פסה"ד של השופט קדמי- פסקאות 1-8, פסה"ד של השופט דורנר- פסקאות: 1-12
- ע"א 3245/03 ירושת המנוח ש.ר. נ' היועץ המשפטי לממשלה (2004)
- בג"ץ 3045/05 בן ארי נ' מנהל מינהל האוכלוסין במשרד הפנים (ניתן ביום 21/11/06).
- בג"ץ 7339/15 האגודה לשמירת זכויות הפרט נ' משרד הפנים (2017)
- בג"ץ 781/15 ארד פנקס נ' הוועדה לאישור הסכמים לנשיאת עוברים לפי חוק ההסכמים לנשיאת עוברים (2017)

4. לאום

- בג"צ 11163/03 ועדת המעקב העליונה לענייני הערבים בישראל נ' ראש ממשלת ישראל, (ניתן ביום 27.2.06), פסק הדין של השופט ברק- פסקאות: 1, 10-23 [חוקיות סיווג איזורי עדיפות לאומית על ידי הממשלה בנוגע להטבות בתחום החינוך]. [11]
- בג"צ 7052/03 עדאלה נ' שר הפנים, פ"ד סא (2) 202, (ניתן ביום 14.5.06), חובה: פסק דינו של השופט חשין – פסקאות: מבוא; 37-45 (התפרשותן של זכויות יסוד), 48 – 57; 125-135 (סיכום ותגובה לברק); רשות: פסק הדין של הנשיא ברק – פסקאות: מבוא, 4-6 (רקע נורמטיבי), 42 – 50, 53, 105-107, מפסק דינו של השופט ג'ובראן – פסקאות: 7-15. [23]
- בג"צ 6698/95 קעדאן נ' מנהל מקרקעי ישראל, פ"ד נד (1) 258, פסקאות 1-7, 13-15, 20-40 לפס"ד השופט ברק (כל השאר מומלץ), פסקאות 1-2 לפס"ד השופט קדמי. [21]
- חוק החברות הממשלתיות, תשל"ה-1975, ס' 18א1
- חוק שירות המדינה (מינויים), תשי"ט-1959, ס' 15א
- חסן ג'בארין "ישראליות הצופה פני העתיד של הערבים לפי זמן יהודי-ציוני, במרחב בלי זמן פלסטיני" משפט וממשל כרך ו' (2001), 53. [34]

קריאת רשות:

- בג"צ 200/83 וותאד נ' שר האוצר, פ"ד לח (3) 113
- פ 1038/03 מדינת ישראל נ' תפקיד פלוס בע"מ (12.06.2003)
- בש"א 003863/09 קאדי נ' רכבת ישראל
- ה"פ (חיפה) 217/05 נעאמנה נ' אוניברסיטת חיפה (17.8.06)
- בג"צ 11956/05 בשארה נ' שר הבינוי והשיכון (ניתן ביום 13/12/06).
- בג"צ 240/98 עדאלה – המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל נ' השר לענייני דתות, פ"ד נב (5) 167
- בג"צ 1113/99 עדאלה נ' השר לענייני דתות, פ"ד נד (2) 164
- בג"צ 4906/98 "עם חופשי" נ' משרד הבינוי והשיכון, פ"ד נד (2) 503
- בג"צ 2311/11 סבח נ' הכנסת (17.9.2014)
- ע"א (י-ם) 8198-05-17 מי-טל הנדסה ושרותים בע"מ נ' חאלד סלמאן
- בג"צ 8300/02 גדבאן נסר נ' ממשלת ישראל (פורסם בנבו, 22.5.12)

5. עדה

- בג"צ 1067/08 עמותת "נוער כהלכה" נ' משרד החינוך, פס' 1-3, 15-26 לפסק-דינו של השופט לוי (פורסם בנבו, 6.8.2009). [13]

קריאת רשות:

- בג"צ 1/81 ויקי שירן ואח' נ' רשות השידור ואח' פ"ד לה (3), 365.

- בג"ץ 244/00 עמותת שיח חדש נ' שר התשתיות הלאומיות, פ"ד נו(6) 25 (2002).

ה. חופש הביטוי וההפגנה

1. מבוא

- בג"ץ 11/5239 אבנרי נ' הכנסת (פורסם בנבו, 15.4.2015), פס"ד של השופט מלצר פסקאות 1-2, 20, 22, 26-32, 36-38, 40, 42, 43 ופס"ד של השופט דנציגר פסקאות 1-20, 23, 25-31, 40. [49]

קריאת רשות:

- בג"ץ 243/62 אולפני הסרטה בישראל בע"מ נ' לוי גרי (המועצה לביקורת סרטים ומחזות), פ"ד לז(1) 2407
- בג"צ 4804/94 חברת סטיישן פילם בע"מ נ' המועצה לביקורת סרטים ומחזות, פ"ד נ(5) 641

2. חופש הביטוי הפוליטי

- תקנות ההגנה (שעת חירום) -תקנה 97, 100
- בג"ץ 2194/06 מפלגת שינוי נ' יו"ר וועדת הבחירות המרכזית, (פורסם בנבו, 28.6.2006), פסק הדין של ברק. [12]

קריאת רשות:

- בג"צ 680/88 שניצר נ' הצנזור הצבאי הראשי, פ"ד מב(4) 617
- בג"ץ 236/13 עוצמה לישראל נ' יו"ר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-19 (15.1.13)

3. חופש ההפגנה

- פקודת המשטרה [נוסח חדש], תשל"א-1971, ס' 83, 84, 89
- חוק העונשין, תשל"ז-1977, ס' 151

קריאת רשות:

- בג"צ 148/79 צבי סער נ' שר המשטרה, פ"ד לד(2) 169, 171 (1979)
- בג"ץ 6536/17 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' משטרת ישראל פדאור 17 (44) 828
- בג"ץ 153/83 לוי נ' מפקד המחוז הדרומי של משטרת ישראל, לח(2) 393, פסקאות 1-5 לפסק דינו דינו של השופט ברק.
- בג"ץ 2481/93 דיין נ' מפקד מחוז ירושלים, פ"ד מח(2) 456 (1994)

○ בג"ץ 2557/05 מטה הרוב נ' משטרת ישראל פ"ד סב (1) (200) (נבו, 12/12/06), ברק
פסקאות 1-3, 9-17, 22

ו. הזכות לקיום בכבוד ובטחון סוציאלי

- רע"א 4905/98 גמזו נ' ישעיהו, פ"ד נה (3) 360, פסקאות 5-6, 11-23 לפסה"ד של השופט ברק. [8]
- בג"ץ 366/03 עמותת מחויבות לשלום ולצדק חברתי נ' שר האוצר, פ"ד ס (3) 464, פסק דינו של הנשיא ברק- פסקאות: 1-2, 12-28 ; פסק דינו של השופט אדמונד לוי – פסקאות: 1-14, 27-29. [24]
- בג"ץ 10662/04 סלאח חסן נ' המוסד לביטוח לאומי, פ"ד סה (1) 782, בייניש פסקאות 1, 26-36, 40, 46-51, 58-69. [32]